

Historieglimt 29

Arbeiderforeningen Sverre. Fra revyscene til misjonshus

I dag er Gregus gate 8 i første rekke et hybelhus. Det to etasjers trehuset står like inntil jernbanen på oversiden. Står en foran huset, vil en legge merke til den store døren som antyder litt om hva huset har vært. Det har en interessant historie. Det ble bygget av Arbeiderforeningen *Sverre* som ble stiftet av Hans Hagerup Lyngvær, en av arbeiderbevegelsens pionerer i Trondheim. Han startet en rekke arbeiderforeninger i byen tidlig i 1890-årene. Han er mest kjent for at han måtte gå fra sin plass på Stortinget i 1894 fordi det ble avslørt at han var straffet i sin tidlige ungdom. Han fikk en urimelig streng straff for en mindre forseelse. Se I. Eikrem, *Klassejustis i 1800-åra*, 1990, s. 73-112. En tidligere straffet kunne ikke sitte på Stortinget. Han fortsatte likevel sin innsats i arbeiderbevegelsen. Oppmålingen av tomten er datert til 7. desember 1895 og året etter ble bygget satt opp. Virksomheten i Arbeiderforeningen *Sverre* er noe av bakgrunnen for at Lademoen ble en bastion for arbeiderbevegelsen, først innenfor Venstre og senere i mange år for Arbeiderpartiet.

Ved siden av rene politiske møter ble det holdt mange fester og sosiale sammenkomster. Sang og musikk hadde en stor plass. For å sikre husets økonomi ble det i mange år holdt årlige basarer med ulike former for underholdning. Av dette vokste revyvirksomheten fram. Den første revyen ble oppført 19. april 1903 og hadde tittelen *Leven ne'på Bakkan* eller *Manden fra New Country*. Den ble senere oppført i Arbeiderforeningen inne i Midtbyen og var skrevet av Alv Schiefloe som kom til å skrive mange revyer. Den neste kom i oktober 1904. Den het *Uden Mundkurv* eller *Dagens Nyt paa Ulstadvøkk* og var også av Alv Schiefloe. I 1905 kom hans revy *I Moll og Dur*. Den gjorde stor suksess og ble også spilt i Midtbyen og på hele tre basarer. De følgende år ble stadig nyskrevne revyer oppført og ble populære kulturinnslag i Østbyen. Blant de opptredende var Anders Buen, den kjente redaktøren, og Robert Sandberg med den populære figuren, båtsmann Ole Tobiassen Likegla. Stadig var Alv Schiefloe forfatteren. I februar 1906 het revyen *Det tabte Væddemaal* og i oktober samme år kom *Ich liebe dich* eller *Den forsvundne tysker* med handling fra Ladehammeren. Allerede måneden etter ble revyen *Glade Sjæle paa Vandring* oppført. Den skal ha vært den morsomste revy oppført i byen. I februar 1907 kom en revy som vakte mest oppsikt av alle. Den var også av Alv Schiefloe under pseudonymet "Ka'l & Co". Den het *Fanden med i Spillet* eller *Når det tales i Tunger*. I en stor artikkel i Arbeider-Avisa 20. november 1937 forteller Per Opøien om disse og en rekke andre revyer i huset. I 1916 rykker andre forfattere inn. De fikk flere suksesser i årene 1916 til 1918 da det ble slutt og huset solgt.

Neste epoke av husets historie har også sin store interesse selv om det var en ganske annen slags virksomhet. 16. april 1918 blir eieren Trondhjems

Frimission og huset får sin andre storhetstid. Denne menigheten har flyttet mye rundt i Trondheim til den nå har sin kirke, Misjonskirken, i Arkitekt Christies gate ved den jødiske synagoge. I en artikkel i Adresseavisen 12. februar 1968 skriver Oddvar Tegnander at menigheten har flyttet 13 ganger på 85 år. Han skriver følgende om tiden på Lademoen: *”Den største vekkelsestid hadde menigheten da de befolket misjonshuset i Gregusgate på Lademoen. I 1934 kom nemlig den unge svenske predikanten Frank Mangs som allerede ved den tid var meget framgangsrik, og Misjonshuset ble alt for lite.”* Menigheten vokste og på menighetsmøtet 9. august 1937 ble man enig om å selge Gregus gate 8 for å få et mer rommelig lokale. Før neste hus ble kjøpt, ble det holdt møter i Cirkus, det gamle forsamlingshuset i Prinsens gate 2b.

Den 30. august 1937 ble eiendommen solgt til firma Rübberdt & Svendsen som benyttet huset til ulik virksomhet så som produksjon av droger, regntøy og næringsmidler. En kort tid eide Lademoen kristelige ungdomsforening huset inntil de kjøpte Nedre Møllenberggt 73 som foreningslokale. I dag er huset et privat eid hybelbygg.